

IGOR IACHIMCIUC – PORTRET DE CREAȚIE

IGOR IACHIMCIUC – CREATION PORTRAIT

CRISTINA PARASCHIV,

conferențiar universitar interimar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

În componistica națională contemporană se evidențiază creația compozitorului Igor Iachimciuc. Absolvent al Academiei de Muzică din Chișinău la specialitatea țambal, iar ulterior, a clasei de compoziție a profesorului universitar V. Zagorschi, Igor Iachimciuc a explorat ambele sfere de activitate muzicală, devenind laureat al concursurilor internaționale de interpretare instrumentală, obținând premii valoroase și în domeniul compoziției. De asemenea se manifestă și pe tărâmul pedagogic, fiind profesor de discipline muzical-teoretice la Universitatea din Utah (SUA). Este autor de creații vocal-simfonice, orchestrale, camerale, vocal-corale.

Cuvinte-cheie: Igor Iachimciuc, compozitor, țambalist, laureat, premiu, mențiune, creație, vocal-simfonic, orchestral, cameral, vocal-coral.

The works of composer Igor Iachimciuc stand out in contemporary national composition. Graduate of the Academy of Music from Chisinau as a dulcimer player and later that of the composition class of university professor V. Zagorschi, Igor Iachimciuc explored both these spheres of musical activity becoming laureate of international competitions of instrumental performance and obtaining valuable prizes in the domain of composition. He showed himself in the pedagogical field as well teaching musical-theoretical disciplines at the University from Utah (USA). He is the author of vocal-symphonic, orchestral, chamber and vocal-choral creations.

Keywords: Igor Iachimciuc, composer, dulcimer player, laureate, prize, honourable mention, creation, vocal-symphonic, orchestral, chamber, vocal-choral.

În secolul XX omenirea a realizat un nemaipomenit salt al civilizației printr-un uluitor progres tehnic și descoperiri științifice. Cu posibilități nelimitate omul poate evolua spre bine sau spre rău, spre echilibru sau dezordine interioară. Absorbit de noi și noi investigații ale universului omul înaintează ca un automat, fără să deslușească sensul acestei goane fără sfârșit. În societatea modernă a dispărut sistemul de valori perene distrus de civilizația tehnicistă, încât omul, ca reacție de apărare, s-a retras într-un univers al confortului și al plăcerilor imediate. Un anume sistem de valori, nemuritor și incomparabil ca potențial psihologic, emotiv și cantitativ, poate deveni un adevărat pilon existențial pentru omul civilizației moderne - arta populară. După cum menționa marele filosof român Mircea Vulcănescu „fiecare popor are lăsată de Dumnezeu o față proprie, un chip al lui de a vedea lumea și de a o răsfărânge pentru alții. Fiecare își face o idee despre lume și despre om, în funcție de dimensiunea în care i se proiectează lui însuși existența”. Concepția despre spațiul existențial (spațiul mioritic și spațiul dorului), ierarhizarea sincronă și diacronă a straturilor temporale – ceea ce constituie nucleul arhetipal al mentalității românești, reflectat prin teoria matricei stilistice, fundamentată de Lucian Blaga, a fost exprimată înainte de toate în universul folcloric” [1].

Bogăția și varietatea ritmico-melodică a creației populare din diferite țări, mai ales din estul Europei va constitui o contribuție extrem de prețioasă și în veacul al XX-lea. Structurile ritmico-melodice și melosul vocal, provenite din folclorul diferitelor popoare prezintă o nemaîntâlnită varietate și vitalitate ritmico-melodică.

Importantă este și prezența unor muzicieni, aparținând ai noilor școli naționale. Basarabia istorică, actuala Republica Moldova, se poate mândri cu un șir de generații de creatori, care, prin creația lor încearcă să asigure continuitatea și ascendența autenticelor realizări ale predecesorilor. Printre acești creatori se evidențiază și generația tânără de compozitori, care, prin opera lor muzicală demonstrează posibilitatea creării unor lucrări reprezentative, pe baza atașamentului constant la ideea componisticii naționale. Unul dintre reprezentanți este Igor Iachimciuc.

Născut în 1968 în raionul Edineț, a avut parte de o educație muzicală de excepție ca interpret țambalist, odată cu studierea între anii 1983 și 1987 la Colegiul de Muzică *Ștefan Neaga* din Chișinău, având ca profesor pe Vasile Roșcovan și, mai târziu, între anii 1989 și 1994 în cadrul Academiei de Muzică *Gavriil Musicescu* din Chișinău în clasa profesorului universitar Vasile Crăciun. Din anul următor – 1995 – până în 2001 Igor Iachimciuc este discipol al renumitului compozitor Vasile Zagorschi la Universitatea de Arte din Chișinău, specialitatea compoziție. În această perioadă participă la cursuri de măiestrie cu Mark Kopytman (Israel), iar în 1996 ia parte la cea de-a patra ediție a Atelierului pentru Tinerii Compozitori și Muzicologi din Chișinău.

În perioada 2004 – 2010 își susține Doctoratul la specialitatea compoziție în cadrul Universității din Utah (SUA), unde studiază cu profesorii Morris Rosenzweig, Miguel Chuaqui și Steven Roens, participă la cursuri de măiestrie cu Tristan Murail, Yehudi Wyner, Roger Reynolds, Frederic Rzewski, Steven Mackey, Chen Yi, Lee Hyla și George Tsontakis și colaborează cu ansamblurile de muzică *Canyonlands*, *Earplay*, *Flexible Music* și *New York*.

Odată cu anul în care finisează studiile la Colegiul de Muzică *Ștefan Neaga* – 1987 – Igor Iachimciuc dă start listei de premii și onoruri obținute atât ca țambalist interpret cât și în calitate de compozitor. Vom menționa câteva: 1987 – Premiul Mare pentru cea mai bună interpretare la Concursul Național *Ștefan Neaga* (Moldova); 1991 – Premiul III ca interpret țambalist la Concursul Național *Barbu Lăutaru* (Moldova); 1994 – Premiul I ca interpret țambalist la Concursul Național *Barbu Lăutaru* (Moldova); 1996 – Premiul I la Concursul Național de Romanță *Crizantema de Argint*, secțiunea Compoziție (Moldova); 2003 – Premiul municipal pentru tineret în domeniile științei, tehnicii, literaturii și artelor (Moldova) pentru *Descânțete*; 2003 – Trofeul *Wayne Peterson Prize* categoria Compoziție pentru *It should be* pentru flaut, clarinet, percuție, pian, vioară și violoncel; 2004 – Trofeul *Leroy Robertson Prize* oferit de Universitatea din Utah (SUA); 2006 – Mențiunea de Onoare la Concursul Internațional pentru Compozitori *Fauxharmonie Digital Orchestra* pentru *Scherzo* pentru orchestră simfonică; 2007 – Mențiunea de Onoare la Concursul Internațional al Compozitorilor *Minnesota Symphony Orchestra* pentru *Wind Mill* - variațiuni pentru orchestra de cameră; 2007 – Mențiunea de Onoare obținută la Concursul Internațional pentru Compozitori *Fauxharmonie Digital Orchestra* pentru *Adagio in Romantic Style* pentru orchestra de coarde; 2008 – Bursa *Leroy Robertson* a Universității din Utah (SUA) ș.a.

În activitatea sa de profesor, Igor Iachimciuc predă în cadrul Universității din Utah, a Conservatorului Salt Lake Music din Salt Lake City și la Westminster College cursuri de Teoria Muzicii, Compoziție, Contrapunct și Analize. A fost Director Administrativ al *New*

Music Ensemble de pe lângă Universitatea din Utah între 2007–2008 și Președintele Organizației Studentești *Utah Composers Ensemble* între 2008–2009.

Având o experiență ca interpret la țambal, chitară și chitară – bas, pe parcursul unui deceniu a evoluat în cadrul mai multor concerte din țară și peste hotare cu maestrul Vasile Iovu, Ion Negură ș.a., de asemenea a făcut parte din formațiile de etno-jazz – *Miraj* și *Trigon*.

Din anul 2001 Igor Iachimciuc s-a stabilit cu traiul în SUA. Prin urmare, luând în considerare acest fapt, ne permitem a periodiza activitatea sa de creație de până acum în două etape: prima cuprinsă între anii 1992- 2001 și a doua – din anul 2001 până în prezent.

Pe parcursul primei etape – perioadă în care studiază la Academiei de Muzică *Gavriil Musicescu* și apoi la Universitatea de Arte din Chișinău – scrie primele zece lucrări muzicale: 6 creații instrumentale (*Variațiuni pe o temă originală* pentru vioară și pian; *Cvartet in C* în patru mișcări pentru coarde; *Scherzo* pentru orchestra simfonică; poemul *Pan* pentru flaut și ansamblu cameral; *Opt piese în stil folk-jazz* pentru flaut, vioară și chitară; *Suită concertantă* pentru țambal solo); trei creații vocale (ciclul vocal *Descânțete* pentru cor mixt; fantezia *Blues* pentru ansamblu vocal mixt; fantezia *Ciocârlia* pentru ansamblu vocal mixt); cantata *Mistrețul cu colți de argint* pentru tenor, declamator, cor și orchestra simfonică.

În cea de-a doua etapă – perioada în care Igor Iachimciuc se stabilește cu traiul în SUA și își susține Doctoratul în Compoziție la Universitatea din Utah – activitatea de creație este mult mai productivă. În același interval de timp compozitorul semnează 27 lucrări pentru diferite componente interpretative, printre care: o creație vocală (*Păsărică, mută-ți cuibul* pentru ansamblu vocal); trei piese vocal-instrumentale pentru voce și acompaniament; *Printre flori* pentru marimba solo; *Toward the dawn, Aroma of Wheat* și *Wind Mill* pentru orchestra de cameră; trei lucrări de muzică electronică (*Sunflower, Printre munți* și *Călătorie prin Illinois*) și 16 compoziții pentru diferite ansambluri camerale (duet, trio, cvartet, cvintet, sextet ș.a.).

În ambele perioade compozitorul a abordat diferite genuri:

➤ vocal-simfonice:

- Cantata *Mistrețul cu colți de argint* pentru tenor, declamator, cor și orchestra simfonică;

➤ orchestrale:

- *Scherzo* pentru orchestra simfonică;
- *Wind Mill* pentru orchestra camerală;
- *Aroma of Wheat* pentru orchestra camerală;
- *Adagio in Romantic Style* pentru orchestra de coarde;
- *Toward the dawn* pentru orchestra camerală.

➤ camerale:

- *Variațiuni pe o temă originală* pentru vioară și pian;
- *Cvartet in C* pentru coarde;
- Poemul *Pan* pentru flaut și ansamblu cameral;
- *Opt piese în stil folk-jazz* pentru flaut, vioară și chitară;
- *Suită de concert* pentru țambal solo;
- Poem *Ar trebui* pentru flaut, clarinet, vioară, violoncel, pian și percuție;
- *Călătorie prin Illinois* pentru instrument MIDI și calculator;
- *Beyond the mountains* pentru electronică;
- *Malanca* pentru cvintet de instrumente aerofone;

- 12 aranjamente ale unor melodii populare pentru voce și diverse ansambluri;
  - Sonata pentru clarinet și pian;
  - *Sunflower* pentru țambal și electronică;
  - *Trio* pentru vioară, clarinet și pian *Dealuri și văi*;
  - Ciclu pentru mezzo-soprano și pian *Poemele luminii*;
  - *Opt piese* pentru flaut, clarinet, vioară și violoncel;
  - 12 aranjamente jazz ale unor melodii populare pentru țambal, chitară și contrabas;
  - *Duet* pentru două clarinete *Zi de pescuit*;
  - *Trio* pentru vibrafon, violoncel și pian;
  - *Tango* pentru saxofon, marimba, chitară și pian;
  - *Imagini chiliene* pentru cvartet de coarde;
  - *Printre flori* pentru marimba solo;
  - Aranjament pentru două pianе a trei cântece americane;
  - Ciclu pentru clarinet și pian *În grădina lui Ion*;
  - *De Crăciun* pentru două pianе;
  - *Calea leopardului* pentru ansamblu cameral;
  - *Suită* pentru țambal și cvartet de coarde *Pe urmele lui Haydn*;
  - *Averile de sare* pentru mezzo-soprano, două viole și două violoncele.
- vocal-corale:
- Ciclu pentru cor mixt *Descântece*;
  - *Fantezie* pentru ansamblu vocal mixt *Blues*;
  - *Fantezie* pentru ansamblu vocal mixt *Ciocârlia*;
  - *Păsărică, mută-ți cuibul* - aranjament pentru ansamblu vocal.

Analizând lista creației lui Igor Iachimciuc, observăm că acesta nu neglijează instrumentele academice ca pianul, instrumentele cu coarde (vioara, viola, violoncelul) și cele aerofone (flautul, clarinetul, saxofonul). Însă, de o atenție sporită din partea compozitorului se bucură și unele instrumente mai specifice ca țambalul, marimba, chitara și vibrafonul, pentru care a scris lucrări solistice. În palmaresul autorului găsim și lucrări destinate electronicii și calculatorului.

Referințe bibliografice

1. AXIONOV, V. *Exponentul folcloric în spectrul stilistic al muzicii instrumentale a compozitorilor din Moldova (istoria în optica contemporaneității)*. In: *Cercetări de muzicologie*. Chișinău: Știința, 1998.